

Allah insana taşıyamayacağı yükü yüklemez.

5.1. Tekliflerde Kolaylık

Teklif kelimesi sözlükte; "bir kimseye külfetli, meşakkatli bir işi yüklemek" anlamına gelmektedir. Fıkhi/dinî bir terim olarak ise teklif; *Allah'ın, bir işi yapma veya yapmama hususunda insanı yükümlü tutması*" anlamına gelmektedir.

İslam hukukunda mükellefin bir hüküm ile yükümlü tutulabilmesinin temel şartlarından biri de kişinin teklif edilen fiili ***yapabilecek imkân ve kudrette sahip olmasıdır.***

Allahu Teala (c.c) bu konuda Bakara suresi, 286. ayette şöyle buyurur:

"لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْساً اِلَّا وُسْعَهَا..."

"Allah bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar..."

Hz. Peygamber (s.a.v.) de dinde kolaylaştırmanın önemi ile ilgili şöyle buyurmaktadır;

"Din kolaylıktır. Dini aşmak isteyen kimse, ona yenik düşer. O hâlde, orta yolu tutunuz. En iyiyi yapmaya çalışınız..."[9];

"Kolaylaştırın, zorlaştırmayın; müjdeleyin, nefret ettirmeyin"[10];

"Ümmetimden hata, unutma ve zor karşısında yaptıkları affedilmiştir"[11]

İslam'da kolaylıkların en çok geçerli olduğu yerler her Müslüman'ın yapmakla yükümlü olduğu kulluğun özünü oluşturan ibadetlerdir.

Buhârî, Ilm 12, Edeb 80;

"Kolaylaştırın, zorlaştırmayın; müjdeleyin, nefret ettirmeyin"

9 Buhârî, Îmân, 29. Nesâî, Îmân, 28.
10 Buhârî, İlim, 11.
11 İbn Mâce, Talâk, 16.

ÖRNEKLER BULALIM

Dinde kolaylık konusunda, aşağıdaki başlıklara örnekler bulunuz.

Abdestte ▶ *Teyemmüm,* ....
....

Namazda ▶ *Hastaların oturarak namaz kılması,* ....
....

Oruçta ▶ *Hastalık ve yolculuktan dolayı Ramazan orucunun kazaya bırakılması,* ..
....

BİLGİ KUTUSU

İslam hukukunda "kolaylaştırma ilkesi" ile ilgili bazı küllî/genel kaidelere de yer verilmiştir. Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye'nin baş tarafında yer alan bu kaidelerden bazıları şunlardır;

- "Meşakkat teysiri celbeder/Zorluk ve sıkıntı kolaylığı gerektirir." (md. 17.)
- "Bir iş dîk oldukta müttesi olur/Bir işte meşakkat görülünce kolaylaştırma yoluna gidilir." (md. 18.)
- "Zaruretler memnu'/yasak olan şeyleri mubah kılar." (md. 21)

12 Bakara Suresi, 168. ayet.
13 Tirmizi, Libâs, 6; İbn Mâce, Et'ıme, 60; Buhari, Tefsir, 99; Müslim, Zekât, 24.